

EcoCertified Solarlabel

Hoe de beheerexperimenten vorm zijn gegeven

Oktober 2022 – Stephan Schorn Eelerwoude

Resultaten/doelstellingen

- **R1:** Up to date EcoCertified Solarlabel
- **R2: Advies beheer zonneparken en behandelingen uitgevoerd**
- **R3:** Wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor inrichting en beheer van zonneparken met een meerwaarde voor bovengrondse diversiteit
- **R4:** Wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen om schade aan de bodem te voorkomen
- **R5:** Kennisintegratie tot eenduidige richtlijnen
- **R6:** Economische en maatschappelijke evaluatie van ecologische richtlijnen
- **R7:** Een fundament voor verdere kennisontwikkeling en kennis verspreiding na 2025.

Hoofdlijnen activiteiten

- Centraal aanspreekpunt
- Inventariseren huidig beheer
- Organiseren beheer experiment
- Coördineren beheer voor onbelemmerd onderzoek
- Bijhouden logboek

Betrokkenen bij het beheer

Coördineren

Ontwikkelaars

Onderzoeksteam

Uitvoerend beheer

BUITENMEESTERS

GROENE UITVOERDERS

Betrokken parken

- **Gestart met 21 parken bezoeken** (februari/maart 2022)
- **18 parken zijn geselecteerd voor de onderzoeken**
- **Op 12 parken wordt een beheerexperiment uitgevoerd**

18 parken van 10 ontwikkelaars

Zonnepark Hildenberg	
Bouwjaar:	2021
Voormalig:	akker
Grootte:	16.4 ha
Oriëntatie:	oost-west
Bodemtype:	zeer gemengd: van zandig - klei
Beheer:	maaïen
Zonnepark Apeldoorn	
Bouwjaar:	2021
Voormalig:	grasland
Grootte:	4.5 ha
Oriëntatie:	oost-west
Bodemtype:	leemachtig zand
Beheer:	maaïen
Zonnepark Tholen	
Bouwjaar:	2019
Voormalig:	akker
Grootte:	16 ha
Oriëntatie:	zuid
Bodemtype:	zeeklei
Beheer:	begrazen

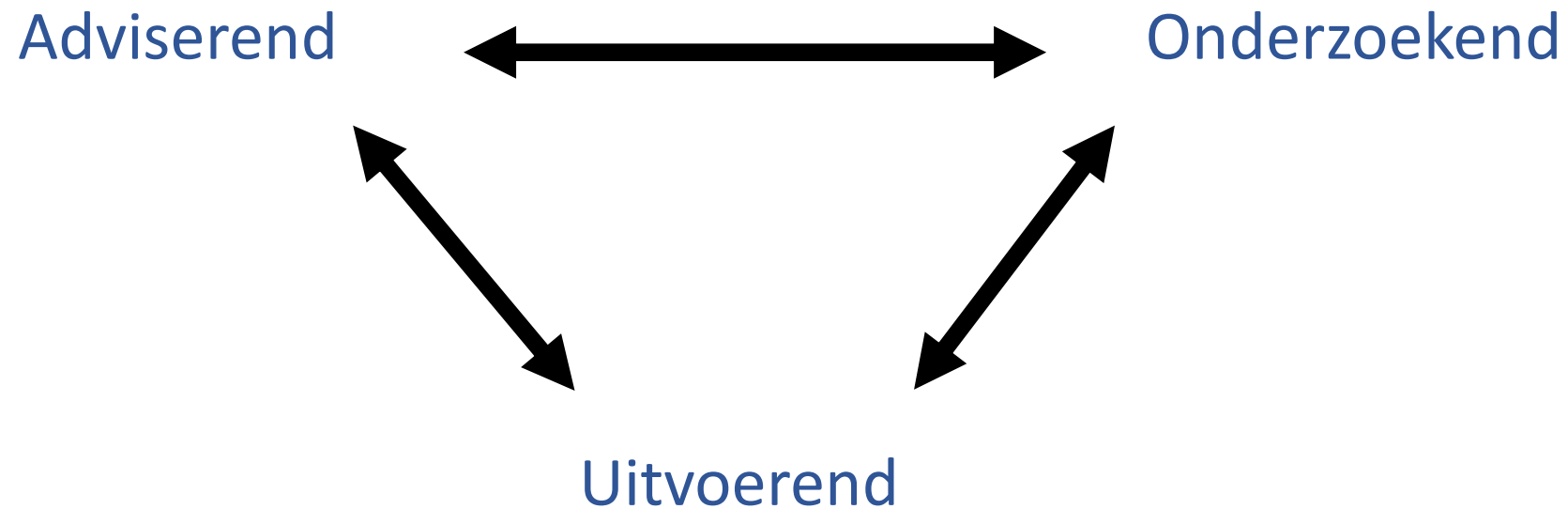
Inventarisatie huidig beheer

- **1 op 1 gesprekken met de huidige beheerder**
Diversiteit aan betrokkenheid bij de uitvoerende kant van het beheer
- **Beheerplannen verzameld**
Geen beschrijving (6st), beknopt in een paragraaf (5st.) tot volwaardig beheerplan (7st.)
- **Praktijk loopt het beheer anders dan op papier**
Een maximale gewas hoogte wordt vaak als uitgangspunt gehanteerd
- **Type beheer**
Voornamelijk schapen jaar rond, drukbegrazing schapen, maaien laten liggen, met uitzondering een gedeelte afvoeren.
- **Type machines**
Voornamelijk klepelmaaier, robotmaaier, bosmaaier
- **Type begrazing**
Met verschillende rassen zoals, Texelaars, Swifters, Maasduinen of Kempische heideschapen

Organiseren beheer experimenten

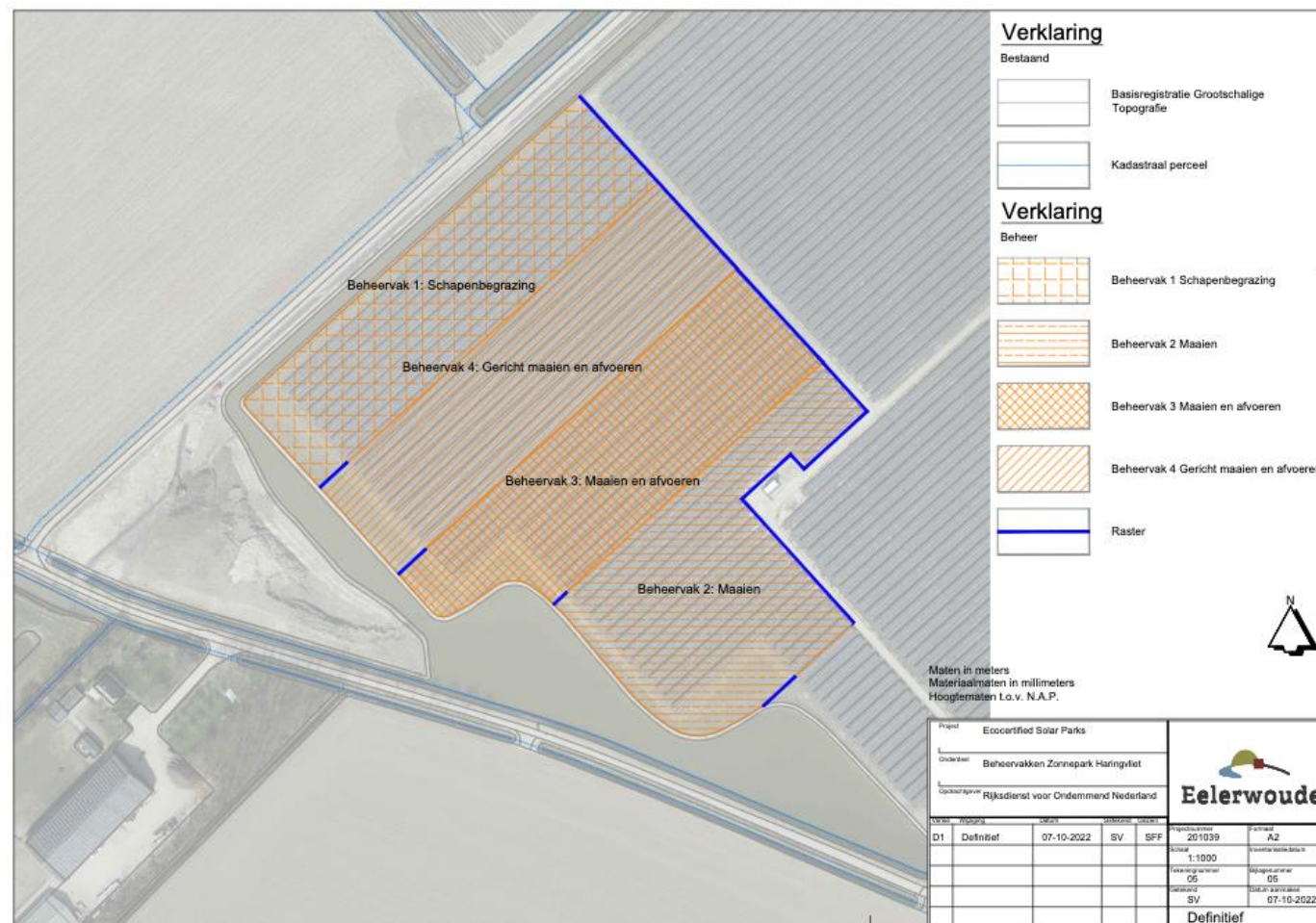
De 4 beheerbehandelingen *(op 12 parken)*

1 Maaien zonder afvoeren

2 Maaien en afvoeren

3 Schapenbegrazing

4 Resultaatgericht maaien

Voorbeeld: Haringvliet

Beheerbehandeling 1: **Maaien zonder afvoeren**

Behandeling	2x/jaar klepelen
Gebruik maaisel	maaisel laten liggen
Materiaal	Klepelmaaier
Grootte vlak	+/- 1 hectare
Uitvoerende partijen	Centrale beheerder en/of eigen beheerder
Afrastering	Plastic paaltjes, waarschuwingsbordjes

Beheerbehandeling 2: **Maaien en afvoeren**

Behandeling	2x/jaar maaien
Materiaal	Cyclomaaier
Grootte vlak	+/- 1 hectare
Gebruik maaisel	maaisel afvoeren op de zelfde dag (machinaal)
Uitvoerende partijen	Centrale beheerder en/of eigen beheerder
Afrastering	Plastic paaltjes, waarschuwingsbordjes

Beheerbehandeling 3: Schapenbegrazing

Behandeling	Begrazing door Kempische heideschapen
Materiaal	E.v.t. bijsnoeien
Grootte vlak	+/- 1 hectare
Uitvoerende partijen	Centrale beheerder en/of eigen beheerder
Monitoring	van Driel Landschapsbeheer
Afrastering	Flexibel schapenraster, waarschuwingsbordjes
Overig	Protocol begrazing door van Driel bij afwijkende schapensoort

Beheerbehandeling 4: Resultaatgericht maaien

Behandeling	Maaien en maaisel afvoeren
Resultaatgericht	Tijdstip en frequentie maaien vooraf per park vaststellen
Gebruik maaisel	maaisel afvoeren
Materiaal	Klepelmaaier
Grootte vlak	+/- 1 hectare
Uitvoerende partijen	Centrale beheerder en/of eigen beheerder
Monitoring	Buitenmeesters
Afrastering	Plastic paaltjes, waarschuwbordjes

Logboek met praktische punten

- **Veel partijen & personen betrokken per park**

Wie is nu daadwerkelijk verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beheer

- **Vooraf bepaald beheer komt niet overeen met de praktijk**

Geen beschrijving (6st), beknopt in een paragraaf (5st.) tot (volwaardig) beheerplan (7 st.)

- **En de beheerders gaan ook (v)loggen :**

- welke dag en hoe laat de beheerbehandeling is uitgevoerd
- bijzonderheden vermelden (b.v. jonge hazen gezien, nesten, e.d.)
- slootpeil beschrijven en indien peilschaal aanwezig is stand noteren
- eventuele moeilijkheden zoals wegzakken i.v.m. nattigheid, te hoog gewas
- vastleggen van foto's op vaste punten